

הַלְבוֹת שְׁגָנוֹת פֶּרֶק ב

א. אֵין אָדָם חַיֵּב חֲטָאת עַל שְׁגָגָתוֹ, עַד שִׁיְהִיָּה שׁוֹגֵג מִתְחַלָּה וְעַד סוֹף; אֲבָל אִם שְׁגָג בְּתַחֲלָה וְהִזִּיד בְּסוֹף, אוֹ הִזִּיד בְּתַחֲלָה וְשָׁגָג בְּסוֹף פֶּטוּר מִקְרָבֵן חֲטָאת. פִּיֹּצֵד: כְּגוֹן שֶׁהוֹצִיא חֶפֶץ מִרְשׁוֹת לְרְשׁוֹת בַּשַּׁבָּת, עָקַר בְּזִדּוֹן וְהִנִּיחַ בַּשְּׁגָגָה, אוֹ שֶׁעָקַר בַּשְּׁגָגָה וְהִנִּיחַ בְּזִדּוֹן פֶּטוּר: עַד שִׁיעָקַר בַּשְּׁגָגָה, וְיִנִּיחַ בַּשְּׁגָגָה. וְכֵן כָּל פִּיּוּצָא בְּזֵה.

ב. עֶבֶר עֲבָרָה, וְיָדַע שֶׁהִיא בְּלֹא תַעֲשֶׂה, אֲבָל אֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁחֵיבִין עָלֶיהָ כֶּרֶת הָרִי זֶה שְׁגָגָה, וּמִבִּיא חֲטָאת; אֲבָל אִם יָדַע שֶׁהִיא בְּכֶרֶת, וְשָׁגָג בִּקְרָבֵן, וְלֹא יָדַע אִם חֵיבִין עָלֶיהָ קְרָבֵן, אִם לֹא הָרִי זֶה מִזִּיד: שֶׁשְׁגָגָת קְרָבֵן, אֵינָה שְׁגָגָה בַּעֲבֻרוֹת אֵלּוּ שֶׁחֵיבִין עָלֶיהֶן כֶּרֶת.

ג. מִי שֶׁלֹּא נֹדַע לוֹ עֲצָמוֹ שֶׁלֹּחֲטָא שֶׁחֲטָא אָף עַל פִּי שִׁידַע בּוֹדָאִי שֶׁעֶבֶר עַל לֹא תַעֲשֶׂה שִׁישׁ בּוֹ כֶּרֶת, הָרִי זֶה פֶּטוּר מִקְרָבֵן חֲטָאת: שֶׁנֶּאֱמַר "אֲשֶׁר חֲטָא בָּהּ" (ויקרא ד, כג), עַד שִׁידַע הַחֲטָא שֶׁחֲטָא בּוֹ.

ד. פִּיֹּצֵד: חֵלֶב וְנוֹתֵר לְפָנָיו, וְאָכַל אֶת אֶחָד מֵהֶם, וְאֵין יָדוּעַ אֵיזָה אָכַל, אֲשֶׁתּוֹ נָדָה וְאַחֻתּוֹ בְּבֵית, וְשָׁגָג וּבָא עַל אַחַת מֵהֶן, וְאֵין יָדוּעַ אֵיזוֹ מֵהֶן בָּעַל, שַׁבָּת וְיוֹם הַכַּפּוּרִים לְפָנָיו, וְעָשָׂה מְלָאכָה בְּאַחַד מֵהֶן, וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵיזָה מֵהֶן עָשָׂה הָרִי זֶה פֶּטוּר מִקְרָבֵן חֲטָאת. חֲטָא, וְנוֹדַע לוֹ חֲטָאוֹ, וְחָזַר וּשְׁכַחוּ הָרִי זֶה מִבִּיא חֲטָאת לְשֵׁם מָה שֶׁהוּא, וְתֹאכֵל כְּשֶׁאֵר חֲטָאוֹת הַנֶּאֱכָלוֹת.

ה. שְׁגָג בְּשֵׁם אֶחָד, וְהֵם שְׁנֵי גוֹפִין חַיֵּב. פִּיֹּצֵד: שְׁתֵּי נְדוּת, וְשָׁגָג בְּאַחַת מֵהֶן, וְאֵין יָדוּעַ אֵיזוֹ הִיא, שְׁתֵּי אַחֻתָיו, וְשָׁגָג בְּאַחַת מֵהֶן, וְאֵין יָדוּעַ אֵיזוֹ הִיא חַיֵּב חֲטָאת, שֶׁהָרִי יָדַע עֲצָמוֹ שֶׁלֹּחֲטָא. לְמָה זֶה דּוּמָה: לְשְׁתֵּי נְרוֹת דּוֹלָקוֹת שֶׁכִּפָּה אַחַת מֵהֶן, וְאֵין יָדוּעַ אֵיזוֹ נֵר הִיא, אוֹ לְשְׁנֵי תַמְחוּיֵין שֶׁלֹּחֲלֵב שֶׁאָכַל מֵאַחַד מֵהֶן, וְאֵין יָדוּעַ מֵאֵיזָה תַמְחוּי אֲכָל שֶׁהוּא חַיֵּב. וְכֵן כָּל פִּיּוּצָא בְּזֵה.

ו. כָּל הַמַּחֲיֵב חֲטָאת קְבוּעָה עַל שְׁגָגָתוֹ, וְעָשָׂה בַּשְּׁגָגָה, וְנוֹדַע לוֹ אַחֵר שֶׁחֲטָא אָף עַל פִּי שֶׁלֹּא הִיָּתָה לוֹ יָדִיעָה בְּתַחֲלָה שֶׁזֶה חֲטָא הוּא, הָרִי זֶה חַיֵּב חֲטָאת. פִּיֹּצֵד: תִּינוּק שֶׁנִּשְׁבָּה לְבִין הַגּוֹיִים, וְגָדַל וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מָה הֵם יִשְׂרָאֵל וְלֹא דָתָם, וְעָשָׂה מְלָאכָה בַּשַּׁבָּת, וְאָכַל חֵלֶב וְדָם וְכִיּוּצָא בָּהֶן כְּשִׁיּוּדַע לוֹ שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵלִי, וּמִצָּוָה עַל כָּל אֵלּוּ, חַיֵּב לְהִבִּיא חֲטָאת, עַל כָּל עֲבָרָה וְעֲבָרָה. וְכֵן כָּל פִּיּוּצָא בְּזֵה.

ז. הַשּׁוֹגֵג בְּלֹא כּוֹנֵה בַּעֲרִיּוֹת, אוֹ בְּמִאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת חַיֵּב חֲטָאת; וּבַשַּׁבָּת, פֶּטוּר מִחֲטָאת. פִּיֹּצֵד: הִיָּה מִתַּעֲסֵק עִם אִשָּׁה, וּבִעֲלָהּ בְּלֹא כּוֹנֵה לְבַעֲיָלָהּ, וְהָרִי הִיא עֲרוּה עָלָיו, דְּמָה שֶׁזֶה שֶׁבִּפְּנֵי רֶק הוּא, וּבִלְעוּ בְּלֹא כּוֹנֵה לְשֵׁם אֲכִילָה בַּעוֹלָם, וְהָרִי הוּא חֵלֶב הָרִי זֶה חַיֵּב חֲטָאת. נִתְפָּוֶן לְהַגְבִּיָּה אֶת הַתְּלוּשׁ, וְחִתַּךְ אֶת הַמַּחְבֵּר בְּלֹא כּוֹנֵה לְחִתִּיקָתוֹ פֶּטוּר: מְלֹאכֶת מַחְשֶׁבֶת אֲסָרָה תוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ בְּמִקּוּמוֹ.

ח. כָּל הָעוֹשֶׂה מִצָּוָה מִן הַמִּצְוֹת, וּבִכְלָל עֲשִׂיתָה נַעֲשִׂית עֲבָרָה שֶׁחֵיבִין עָלֶיהָ כֶּרֶת, בַּשְּׁגָגָה הָרִי זֶה פֶּטוּר מִחֲטָאת, מִפְּנֵי שֶׁעָשָׂה בְּרִשׁוֹת.

ט. פִּיֹּצֵד: הֶבֶא עַל יְבֻמָּתוֹ, וְהָרִי הִיא נָדָה, וְהוּא לֹא יָדַע הָרִי

זֶה פֶּטוּר מִחֻטָּאת. אֲבָל אִם בָּא עַל אִשְׁתּוֹ, וְהָרִי הִיא נֹדֶה חֵיב חֻטָּאת: מִפְּנֵי שְׁלֹא שָׁאֲלָהּ, וְאַחֵר כִּךְ יִבְעַל; אֲבָל יִבְמַתּוּ, אִינוּ רְגִיל בָּהּ כְּדֵי שִׁישְׁאֵל לָהּ.

י. וְכֵן מִי שֶׁהָיוּ לוֹ שְׁנֵי תִינוּקוֹת, אֶחָד לְמוֹל בַּשָּׁבֶת וְאֶחָד לְמוֹל בְּעָרֵב שֶׁבֶת אוֹ אַחֵר הַשָּׁבֶת, וְשָׁכַח, וּמַל שְׁנִיָּהֶן בַּשָּׁבֶת פֶּטוּר מִחֻטָּאת: שֶׁהָרִי יֵשׁ לְזֶה רְשׁוּת לְמוֹל אֶחָד מֵהֶן בַּשָּׁבֶת, וְשֶׁבֶת דְּחוּיָהּ הִיא אֲצִלוֹ; וּמִצּוֹה עֲשֵׂה, אֵף עַל פִּי שְׁהֵם שְׁנֵי גּוֹפִין, הוֹאִיל וּזְמַנּוֹ בְּהוֹל, אִינוּ מִדְּקָדֵק. אֲבָל אִם לֹא הָיָה אֶחָד מֵהֶן רְאוּי לְמוֹל בַּשָּׁבֶת, וְשָׁכַח וּמַל בַּשָּׁבֶת מִי שֶׁאִינוּ רְאוּי לְמוֹלוֹ חֵיב חֻטָּאת.

יא. אִמֵּן שֶׁבָּא לְמוֹל לְפָנֹת הַיּוֹם בְּיוֹם הַשָּׁבֶת, וְאָמְרוּ לוֹ לֹא נִשְׁאָר פְּנָאֵי בְיוֹם כְּדֵי שֶׁתְּמוֹל, וְאִם תִּתְּחִיל לְמוֹל, לֹא תִשְׁלִים עַד יֵצֵאת הַשָּׁבֶת, וְנִמְצְאָתָּ חוֹבֵל בַּשָּׁבֶת, לֹא עוֹשֶׂה מִצְוָה, וְאָמַר רְגִיל אֲנִי וְזָרִיז, וּבִמְהֵרָה אִמּוֹל אִם לֹא הַשְּׁלִים אֲלֵא עִם יֵצֵאת הַשָּׁבֶת הָרִי זֶה חֵיב חֻטָּאת, שֶׁהָרִי הִתְרוּ בּוֹ.

יב. הַמוֹצֵיא אֶת הַלּוֹלֵב בְּיוֹם טוֹב הָרֹאשׁוֹן שֶׁלֶחֶג שְׁחָל לִהְיוֹת בַּשָּׁבֶת, כְּדֵי לִצְאת בּוֹ, וְהַעֲבִירוּ אַרְבַּע אֲמוֹת בְּרִשּׁוֹת הָרִבִּים, בְּשׁוּגֵג פֶּטוּר מִחֻטָּאת, שֶׁהָרִי בְּרִשּׁוֹת הוֹצִיא.

יג. וְכֵן הַשּׁוֹחֵט אֶת הַפֶּסַח בְּיוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר שְׁחָל לִהְיוֹת בַּשָּׁבֶת, וְנוֹדַע לוֹ אַחֵר כֵּן שֶׁמִּשְׁכּוֹ הַבְּעָלִים אֶת יְדֵיהֶם אוֹ מֵתוֹ אוֹ נִטְמְאוֹ קִדְּם שְׁחִיטָה, אוֹ שֶׁנִּמְצָא טְרֵפָה בִּסְתֵר, כְּגוֹן נִקּוּב מַעִים אוֹ רִיאָה הָרִי זֶה פֶּטוּר, מִפְּנֵי שֶׁשָּׁחַט בְּרִשּׁוֹת; אֲבָל אִם נִמְצָא בַּעַל מוֹם, אוֹ שֶׁהִיתָה טְרֵפָה גְלוּיָהּ הָרִי זֶה חֵיב חֻטָּאת, מִפְּנֵי שֶׁהָיָה לוֹ לְבַדֵּק וְאַחֵר כִּךְ יִשְׁחַט. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בָּזָה.

יד. שָׁחַט אֶת הַפֶּסַח בַּשָּׁבֶת שְׁלֹא לְשִׁמּוֹ בְּטַעוֹת פֶּטוּר, מִפְּנֵי שֶׁהִזְבַּח כָּשֶׁר: שֶׁעֲקִירַת שִׁמּוֹ בְּטַעוֹת אֵינָה עֲקִירָה, כִּמּוֹ שֶׁבְּאֲרָנוֹ בְּהִלְכוֹת פְּסוּלֵי הַמִּקְדָּשִׁין. שָׁחַט זִבְחִים אֲחֵרִים לְשֵׁם פֶּסַח בְּטַעוֹת אִם רְאוּיִן הֵם לְקָרֵבן פֶּסַח פֶּטוּר מִקְרָבֵן חֻטָּאת, מִפְּנֵי שֶׁשָּׁחַט בְּרִשּׁוֹת; וְאִם אֵינָן רְאוּיִין, כְּגוֹן שֶׁהִיתָה נִקְבָּה אוֹ בֶּן שְׁתֵּים חֵיב חֻטָּאת, שֶׁהָרִי אִינוּ רְאוּי לְמִצּוֹת הַפֶּסַח.

טו. וְכֵן אִם שָׁגַג וְשָׁחַטוּ בַּשָּׁבֶת שְׁלֹא לְאוֹכְלָיו, אוֹ שְׁלֹא לְמִנּוּיָיו, אוֹ לְעֶרְלִים, אוֹ לְטִמְאִים חֵיב חֻטָּאת. שָׁחַטוּ לְאוֹכְלָיו וְשְׁלֹא לְאוֹכְלָיו, לְמִנּוּיָיו וְשְׁלֹא לְמִנּוּיָיו, לְמוֹלִים וְלְעֶרְלִים, לְטִמְאִים וְלִטְהוֹרִים פֶּטוּר, שֶׁהָרִי הַפֶּסַח כָּשֶׁר. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בָּזָה.

טז. הַשּׁוֹחֵט בַּשָּׁבֶת קִרְבָּנוֹת צְבוּר שְׁלֹא לְשִׁמּוֹן הָרִי זֶה חֵיב חֻטָּאת, וְיִקְטִיר אֲמוּרָיו לְעָרֵב; וְכֵן אִם שָׁחַט יָתֵר עַל חוֹבַת הַיּוֹם, חֵיב חֻטָּאת עַל הַתּוֹסֶפֶת.

יז. שָׁחַט קִרְבָּנוֹת יָחִיד שֶׁאֵין דּוֹחִין אֶת הַשָּׁבֶת, בַּשָּׁבֶת בִּשְׁגָגָה חֵיב חֻטָּאת, וְהַבֶּשֶׂר מִתֵּר בְּהִנְיָה. וְאֵין זוֹרֵקִין אֶת הַדָּם; וְאִם עָבַר וְזָרַק דָּמָן לְשִׁמּוֹן, בֵּין בְּשׁוּגֵג בֵּין בְּמִזִּיד עָלוּ לְבַעֲלִים לְשֵׁם חוֹבָה, וְיִקְטִיר אֲמוּרָיו לְעָרֵב; וְהַבֶּשֶׂר יֹאכֵל, וְיִבִּיא הַשּׁוֹחֵט חֻטָּאת עַל שְׁגָגָתוֹ.

יח. הָיוּ לְפָנָיו שְׁתֵּי בְּהֵמוֹת שְׁלֹצְבוּר, אַחַת כְּחוֹשֶׁה וְאַחַת שְׁמִנָּה, וְהִיתָה חוֹבַת הַיּוֹם בְּאַחַת, בֵּין חֻטָּאת בֵּין עוֹלָה, וְשָׁגַג וְשָׁחַט הַשְּׁתֵּים אִם שָׁחַט כְּחוֹשֶׁה בִּתְחִלָּה, וְאַחֵר כִּךְ שָׁחַט הַשְּׁמִנָּה פֶּטוּר מִקְרָבֵן חֻטָּאת; וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁאוּמְרִים לוֹ הֵבֵא שְׁמִנָּה

ושחט, לכתחלה. אבל אם שחט השמנה תחלה, ואחר כך
כחושה חייב חטאת על התוספת.

יט. נמצאת הראשונה השמנה טרפה בבני מעים אף על פי שלא
ידע שהיא טרפה בעת ששחט הכחושה, ולא לזה נתפון הואיל
ונשחטה האחרונה כמצותה, הרי זה פטור מחטאת.

כ. וכן הפורס מצודה להעלות דגים מן הים בשגגה, ועלה
תינוק עם הדגים בין ששמע שטבע תינוק, בין שלא שמע
הואיל ועלה תינוק, הרי זה פטור מחטאת: אף על פי שלא
היתה כונתו אלא לצוד, מפני שהיה שוגג. וכן כל פיוצא בזה.

כא. מי שהיה לפניו בלילי הפסח צלי שלפסח, ונותר מן
הקדשים, ונתפון לאכל צלי שהיא מצוה, ושגג ואכל הנותר
הרי זה חייב חטאת, שהרי לא עשה מצוה באכילה זו. וכן כל
פיוצא בזה.